

KTOŻ (800) *pron*

ktoż (800), [**chtuż**]

któż (47), ktoż (4); ktoż *Mącz* (2); któż : ktoż *MurzNT* (4 : 1), *OrzJan* (11 : 1).

N któż (646). ◊ *G* kogóż, kogoże (30); -óź (2), -(o)ż (27). ◊ *D* komuż (59). ◊ *A* kogóż, kogoże (54); -óź (5) -(o)ż (47). ◊ *I* kimże (4). ◊ *L* kimże (6), ki(e)mże (1) *GrzegRóżn*.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

Zaimek rzeczowny osobowy „*kto*” wzmocniony partykułą „-ż(e)”:

1. *Pytajny*. Wprowadza pytanie dotyczące podmiotu, dopełnienia lub orzecznika; *quis Mącz*, *PolAnt*, *Vulg*, *Cn*; *quisnam Mącz*, *Cn*; *ecquis*, *ecquisnam Cn* (766) :

A. Niezależne (756) :

a. *Zwykle* [w tym: „*ktoż*” na dalszej pozycji w zdaniu (1)] (80) : *BierEz* S3; *RejRozm* 405; *RejKup* i7; *Ale komużelmy zálányáli od tey śwyátłóci?* (-) *Nam láikom*. *KromRozm I E3*; *LubPs* B3v; *Rzekl zás Dawid do Ionáty/ ktoż [quis] mi da znác/ odpowiedziałliby oćiec twoy o mnie co twárdego á przykrego?* *Leop 1.Reg* 20/10, *3.Reg* 22/20, *2Par* 32/10, *Iob* 9/24, *Is* 36/5, 57/11 (8); *Thedy on rzekł/ Ktożeś ieft Pánie? A Pan rzekł/ Iaćiem ieft Iezus ktorego thy przelláduiefz* *BibRadz Act* 9/5, *Gen* 3/11, 27/32, 33, *Num* 11/4, 18 (11); *OrzRozm* P2; *BielKron* 103v; *OrzQuin* S2v; *RejAp* 56v, 187; *RejPos* 204v, 208; *BiałKat* 13v; *KuczbKat* 64; *RejZwierc* B3; *tych ktorzy fię po nich zrodzą/ ktoż nápominác będzie?* *BudBib 4.Esdr* 14/18; *CzechRozm* 240, 257; *SkarŻyw* 81, 125; *MWilKHist* G3v, G4, H3v; *CzechEp* 243; *Zás Skotnicki powie: A prze cię Páná Bogá profszę/ ktoż mię tu y przez ktorą przyczynę w te żelázá wádźil?* *WerGośc* 248; *PudłFr* 5; *Gdy ná drodze były/ ták z sobą mowiły: Ktoż nam ten kámień odłóży? pod nim leży Syn Boży* *ArtKanc* F15; *KochWr* 35; *LatHar* 728; *Rzekli mu tedy: Ktożeś ieft/ żebychmy dáli odpowiedź tym ktorzy nas połáli?* *WujNT Ioann* 1/22, *Mar* 4/41, 16/3, *Luc* 5/21, 7/49, 8/25 (13); *SkarKaz* 578b; *CiekPotr* 45, 73, 74, 81, 90 [2 r.]; *GosłCast* 30 [2 r.], 32; [TRzy Marie [...] *Gdy na drodze były/ To sobą gadały Chtuż nam Kámien odłóży? Krofej* E3v].

Połączenia: »*ktoż* ono« (3): *Ktoż ono ku nam idzie? Skárbká świekrá fwego Y wita y pozdrawia, Sczełmy[!] Złotogrodzki*. *CiekPotr* 86, 64, 76.

»*ktoż* to« (6): *dziwowaliśię mówiác ieden ku drugiemu/ Ktoż to wždy ieft? że i wiatrum rokazuie/ i wodzie a słuchaia go?* *MurzNT Luc* 8/25; *KromRozm II* iv; *Leop Iob* 38/1; *GórnDworz* S6v; *RejPos* [308]; *A gdy wiechał do Ieruzalem/ wzruszyło fię wśzytko miáłto/ mowiác: Ktoż to ieft [Quis est hic]? A rzełze mowiły: Ieft to Iefus Prorok/ z Názáretu Gálileykie⁸⁰*. *WujNT Matth* 21/10.

b. Retoryczne [w tym: „*ktoż*” na dalszej pozycji w zdaniu (5)] (676) :

a. *W założeniu odpowiedź negatywna*: „*niky*” w ogóle lub „*nikt*” oprócz wymienionego, albo pozytywna: „*každy*” (przy zaprzeczonem orzeczeniu) (546) : *BierEz* E3v; *ktoż to może wymowitż ij ferce^m rozmyłitż/ iedno ty paⁿno miłá tżos tego zakułila*. *OpecŻyw* 20v; *PatKaz II* 43; *TarDuch* D8v; *WróbŻółt* B7; *LibLeg* 7/104; *RejPs* 17, 34v, 146v, 153v, 162, 218v; *RejRozpr* B3, D3, F; *RejJóz* B6, B6v, B7v, C6v, Ev (16); *Ale ktoż to może fprawić Iedno Lafka Pana mego Co mię od kupił nedznego* *RejKup* x2v, m8v, n4, q3v, f5v, dd4, Ee; *KromRozm I* [L3]v; *MurzHist* E4v, Hv; *MurzNT* 51 *marg*, *Ioann* 6/69; *KromRozm II* r; *LibMal* 1556/187v [2 r.], 189 [2 r.]; *DiarDop* 99, 102; *Dziwne fprawy y rády twe ktoż wyławić może/ Zaden rozum áni yęzyk nye wypowye tego* *LubPs* Lv, D2, F3v, F4v,

N5v, N6 (22); ktoż tak ieft łzalony/ áby Obrázy miał chwálić/ niechay ftoią/ coż komu wádzą? *KrowObr* 116, 3 [2 r.], 88v, 93, 93v (10); *RejWiz* 7v, 14v, 71v, 73, 90v (15); Ieſli Pánie będziez złoſci pilnie baczył/ Pánie ktoż temu wytrwa? *Leop Ps* 129/3, *Ex* 2/14, *Deut* 30/12, 13, 4.*Esdr* 8/6, 16/8 (26); *OrzList* hv; *RejFig* Bb4v, Ce7v; Komuż fátetek s fkomnoſcią/ pięknie nie przyſtoi *RejZwierz* 75, 4v, 42, 58v; *BibRadz Gen* 21/7, *Deut* 9/2, 1.*Reg* 6/20, 22/14, 26/9 (41); *BielKron* 308v; *GrzegRóżn* D3, H3v, N3, N4; *KwiatKsiąż* P2; *Mącz* 278a, 343b; *OrzQuin* V3v, Z2v; *Prot* E; *SarnUzn* F5, H5; Y ktoż fie nie będzie bał ciebye Pánie/ y ktoż nie będzie wielbił imieniá twoiego? *RejAp* 127v, AA3, AA6, 17, 24, 41 (14); *GórnDworz* Mm6; Ktoż tego nie wie iże kto nie waży ten nieprzeważy. *HistRzym* 9; *RejPos* 13, 20v, 47v, 55 [2 r.], 69 (21); kthórégó rodzenia fpoſob iáko nam táiemny ieft/ Prorok mówi: Rodzenie iego któż wymówic może? iákoby rzekł/ Zaden. *BiałKat* a4, 31, 88v [2 r.], 308v; Ktoż to nam ma nágradzić/ nikt iedno Ziemiánie *BielSat* C2; *HistLan* B, D, D2v; *KuczKat* 275 [2 r.], 280, 380; *RejZwierc* 11v, 31v, 42v, 56v, 57v (14); *WujJud* 12v, 56, 59, 91, 177v (11); *WujJudConf* 54v, 206v; *RejPosRozpr* cv; *RejPosWstaw* 21v, [213], [412]v, [414]v, [110³]v, [143³]; *BudBib* 2.*Par* 1/10, 2/6, *Is* 14/27, 40/18, 50/9 (9); *MycPrz* II B4v; *BudNT Ioann* 7/20, 2.*Cor* 2/4[2]; *BiałKaz* H3, K2v; *CzechRozm* 101, 121 [2 r.]; *Paprp* B3; Bo á ktoż będzie dodáwał żywnoſci/ y nam/ y bydłu/ ieſli żadnego oraczá niebędzie? Ktoż nam dodáwać będzie odzienia y vbioru/ ieſli niebędzie rzemieſników? Ktoż rzeczy potrzebne będzie przywoził [!]/ ieſli żadnego knpcá niebędzie? Ktoż ná oſtátek będzie ſláchćicem/ ieſli żadnego chłopá niebędzie? *ModrzBaz* 80, 28, [41]v, 42, 45v, 62v (25); *SkarJedn* A2; *Oczko* 2v, 18; *KochPs* 104; *SkarŻyw* 456; Ktoż ie/ ſpiące fnem fpokoynym/ niepokoi ieſli nie ci ktorzy o ich fnie mówią? Ktoż ich więcey lży/ iedno ci ktorzy to ná nie wkładáią co ieft Bożego *CzechEp* 84, ktv, 76, 131, 146, 156 marg (9); *CzechEpPorz* **3v; *KochJez* A3; *NiemObr* 13, 16, 39, 41, 75 (10); *KochFr* 76; *KlonŻal* B2v [2 r.], C2v, C3v; *ReszPrz* 6; *ReszHoz* 127; *WisznTr* 8 [2 r.], 26; *PudłFr* 41, 70; Y ktoż pomoże z Syoná/ fwego krzeſciániná? Iſcie nikt iedno Pan Bog fám *ArtKanc* Q5v, L5 [2 r.], L12v [2 r.], P3, P18v, R20; *BielRozm* 17; *GórnRozm* D; *KmitaPsal* A4v; *Paprup* F2, G2; *ZawJeft* 27, 36; *ActReg* 110; Kogoż morłki fzum y gwałtowne ſiły/ Nád wołą Bożą kiedy zátopiły? *GrochKal* 12, 11; *Phil* 14, O3; *GrabowSet* B4v, Dv, 14, I4v [2 r.], K4v [2 r.] (11); *OrzJan* 9 [2 r.], 11, 55 [2 r.], 80, 94 (12); Pan ieft ſwiatłoſciá moią/ y wybáwieniem moim: á kogoż fię ia bać będę? Pan obrońcá żywotá mego/ á kogoż fię ia lękáć będę? *LatHar* 614, 77, 111, 159, 169, 195 (14); *OstrEpit* A4; *WyprPl* Bv; *KołakCath* C3v; *KołakSzczęſl* B2v; *WujNT Matth* 3/7, 19/25, *Mar* 2/7, 10/26, *Luc* 3/7 (43); Ktoż tego niewie że do prawdziwey pokuty należy ciáła vtrápienie. *WysKaz* 24, 15, 17, 18, 24; *SiebRozmyſl* [A4], I, L; *KmitaSpit* Cv, C2v [2 r.]; Lew ryknie: ktoż fie nie włęknie? Pan Bog przemowił: ktoż nie będzie opowiádał? *PowodPr kt*, 11, 22 [3 r.], 53 [2 r.], 62; *SkarKaz*)(3, L59a, 161b, 347a [2 r.] 519b (9); *CiekPotr* 71; *CzahTr* E4v; *GosłCast* 24, 27, 69; Y ktoż fię tak wolnym rodzi/ żeby nikogoż fię bać nie miał? *SkarKazSej* 692a, 657b, 663b, 672b, 691a, 707b; *SapEpit* B4; *KlonWor ded* **3, s.1; *PudłDydo* A2v, B; *ZbylPrzyg* A3v; *SzarzRyt* Bv, D.

W połączeniu z przyimkiem „z” + G pl rzeczownika lub zaimka (16): A któż zwás troſkliwie myfląc/ może przydáć ku wzroſtowi fwemu łokieć ieden *MurzNT Luc* 12/25, *Matth* 6/26; *LubPs* T5v; *Leop Prov* 20/24; *BibRadz Luc* 11/5; *OrzRozm* 03; *BielKron* 234; *OrzQuin* Dv; *WujJud* 42v; ktoż zwás táki będzie/ w ktorým by nienálał/ ále? *BiałKaz* K2v, Lv; *NiemObr* 32; Bo ktoż z ludzi wie co

ieft człowieczego/ iedno duch człowieczy ktory w nim ieft? *WujNT* 1.*Cor* 2/11, *Matth* 6/27, *Luc* 12/25, 17/7.

Połączenia: »ktoż in(sz)y« (25): bo ieftli na mégo milégo fynd fmiertz nie przyzwolę/ ij ktoż ijnšy fprawi ludſkie zbawienijé w poſrodku ziemie? *OpecŻyw* 104; Y ku komuſz ia inſſemu mam lie vćiec iedno ku tobie miły pánie *RejPs* 76v, 33, 88v, 119v, 127v, 208v, 219; *KromRozm III* I6v; Kto ſam łobie złym/ komuſz inſſemu [*cui alii*] będzie dobry? *Leop Eccil* 14/5; *OrzQuin* V4v, Aa3v; *RejPos* 30v, 129, 133v, 134v, 140v, 233; *ModrzBaz* 67v; *CzechRozm* 44; *NiemObr* 102; *PaprUp* F2; *WujNT* 804; *JanNKar* B2; mowią: Nie dam ſię ná rozłádek páńſki. [...] O głupi nierozumni/ ktoż inſzy ma wálſze roſterki/ áby was nie poiádły/ oddáláć? *SkarKazSej* 674b.

»ktoż taki« (1): A ktoż táki z nas będzie nędzowác/ pracowác/ we dnie y w nocy gárdłowác [...] dla Krolá tego/ od ktorego zá wſzytkie gárdłowania y nędze ſwe/ nie więcey nie odnieſie *OrzRozm* O3.

»ktoż to« (6): *RejAp* 94v; (*marg*) Zaden nie ieft coby ſwiát opuſciwſzy/ práwye náſłádował Páná ſwego (-). á ktoż to ieft táki? ktoryby w tym ſtále trwał temu Pánu ſwemu: á opuſciwſzy wolá człowieká ziemſkiego [...] áby práwie náſłádował ſzczyrey woley Páná tego. *RejPos* 39; *CzechRozm* 44; *NiemObr* 102, 107; *SkarKaz* 44b.

β. *W założeniu odpowiedź wiadoma i tylko jedna. Pytanie rozłączne dotyczące jednego z dwu (17) :* Abowiem któſz więtz y ieft? ten ktory kftólu ſiedzi czyli ten ktory poſługuje? Zálz nie ten ktory kftólu ſiedzi? *MurzNT Luc* 22/27; *KromRozm II* o2; *KromRozm III* M6v; A któſz podobnieyſzy Kryftuſowi/ vbogi tzłowiek/ tzyli ſlup vćioſány. *KrowObr* 117, 24v, 58v, 222; *RejPos* 318; *RejZwierc* 222; y ktoż kogo ma ſwięćić Kápłan Láiki/ czyli Láicy Kápłaná? *WujJud* 146v, 39; *CzechEp* 98; *NiemObr* 98, 144; *WysKaz* 18; *WujNT Luc* 22/27; *SkarKaz* 422b.

γ. *W założeniu brak odpowiedzi (113) :*

1) *Pytanie deliberatywne skierowane albo do siebie często w imieniu słuchacza, albo do słuchacza jako punkt wyjścia dla rozwijanego wywodu. Przeważnie w polemikach, kazaniach, naukach [w tym: „któż” na dalszej pozycji w zdaniu (1)] (86) :* *KromRozm III* G8v, H, I5v, 16; od kogożeſ the náukę wziął proſzę cie? niemożeſz rzet/ áby od Kryftuſá/ Syná Bożego/ álbo Apoſtołow iego? A od kogoſz tedy? od Grzegorzá Papiežá/ á ten Pápiež zálie od kogo? od onego chytrego węžá Dyabłá *KrowObr* 92v, 7, 27v, 71, 72, 90v [2 r.] (17); *RejWiz* 153v; *Leop Eccli* 34/18; *BibRadz* 2.*Reg* 16/19, *Ps* 59/11; *SarnUzn* E8; A teraz ſłyſzyſz iż przyſiágl. Przez kogož przyſiágl? Przez Bogá żywiącego ná wieki. *RejAp* 86, B6v, 11 [2 r.], 43, 64, 78v (12); A ktoż był tedy w ten czás Koſciołem iego? ci co go poználi/ ci co go przyięli. *RejPos* 57v, 19, H2v, 289, 298; záprawdę mielibychmy pilná ſtraž á pilne ſzpiegi/ y pewne Hetmány około ſiebie mieć. A ktoż Hetmánem? Rozum. A ktoż ná ſtraży? Rozmyſł. A kthož ſzpiegiem? Czuyność á Bączność *RejZwierc* 153, 193 [3 r.], 197v, 262; *WujJud* 96, 137v; *BudBib Is* 57/11, 3.*Esdr* 6/11; *Strum* L4; *CzechRozm* 254; *SkarŻyw* 358; *CzechEp* 39, 60, 97; *NiemObr* 10; *ArtKanc* I16v; *GórnRozm* Mv; *GrabowSet* H3v [2 r.], R3; *LatHar* 568; A komuſz [*cui*] podobnym wczynię ten rodzaj? Podobny ieft chłopiętam/ ktore ſiedzą ná rynku *WujNT Matth* 11/16, *Mar* 3/33, *Luc* 7/31, *Rom* 7/24, s. 136; *WitoſłLut* A3, A4v; *PowodPr* 19, 20 [2 r.]; *SkarKaz* 118a.

Połączenia: »ktoż inſzy« (1): W kiemże wždy będzie inſzem on Bog ktory ieft Ociec? *GrzegRóżn* K2.

»ktoż to« (2): Ktoż tho był miły bracie? Ale fnađź bárzo fie łácnio thogo domyflifz iedno po thych fłowiech iz go zwano wierny á prawdziwy *RejAp* 161; *GórnRozm* G3.

Fraza: »ktoż (to) wie, jeśli(że) nic« = *możliwe, że* (4): *BibRadz Ion* 3/9, *Esth* 4/14; Wiećie że Krolowie grzeźfą/ dla złości ludu á poddánych fwoich/ ktofz wie iefliże niedla złości nálfzych/ y ty wyfłepki Pan Bog był ná Krolá Páná náłze⁶⁰ przepuścił? *BiałKaz* K2v; *KochPieś* 52.

2) *Pytanie emfatyczne wyrażające najczęściej skargę, gniew, dezaprobatę, zdziwienie, albo też podziw, uznanie* (27) : Dopiero więc Krol żáłował/ Iz Ezopá ftráćić kazał. Rzekł/ nie nád mię fzaleńfzego/ Złomiłem ślub Pánfłtwá fwego: Ktoż mię był ná to przypędził *BierEz* F3v, O2v; (*did*) Mních łamentuie náłwe obłednołcj (-) Ach/ Niełtotyż mnie nedznemu Ktoż pomożo vpadłemu Gdzes yą mam Oczy obroczić A czem załółci vkroczić *RejKup* cc6v; *MurzNT Luc* 3/7; pátrż kiedy ie [powietrze] dymem fzáro záfárbuiefz/ Gdy fie zeydą połpołu/ álic iedno bywa/Y ktoż ie ták miłternie tám połpołu słyzywa. *RejWiz* 113v; Bog ktorego zágniewániu żaden fie oprzeć nie może/ á pod ktorym fie zgináią íci co nołżą okráż. A ták ktożem ia iefł/ ábym mu miał odpowiefdác [quantus ergo sum ego, ut respondeam ei; Iákóz tedy wielki iefłtem/ ábych mu odpowiefdał *WujBib*] *Leop Iob* 9/14, *ludith* 5/27, *Eccle* 4/8; *BibRadz Is* 41/4; *RejPos* 228; A ktofz was tákiego wywodu álbo Argumentu náuczyl? iz Człowieczeńłtwo Pánfłkie z Bołłtwem w iednę perłonę iefł złączone/ przeto máłowáne być niemoże. O głupi rozumie Miłtrżow wálżych. *WujJud* 45; *BudBib Ex* 3/11, 4.Reg 91/22; *MycPrz* I Cv; *CzechRozm* 257v; *KlonŻal* B2v; Y kogóz piérwéy plákác! wnuká zábitógo/ Córki/ mężá/ oyczyzny/ íiebie/ czy wlfzytkiego? *GórnTroas* 75; *OrzJan* 96 [2 r.]; *WujNT Gal* 3/1; *SkarKaz*)(3; *ZbylPrzyg* A2v.

a. *Z odzieniem życzenia niemożliwego do spełnienia* (5) : Rzekłem/ ktoż da pyerze mnye [Quis dabit mihi pennas *Vulg Ps* 54/7; kto mi da fkrzydłá (*marg*) obych to miał fkrzydłá *Hebr* (-) *WujBib*] yák Gołębicy/ Lecyeć k odpoczynku w ták wyelkyey telknicy *LubPs* N6v; KThoż da [Quis dabit] głowie moiey wody/ y oczom moim fłhudnicę łes: á będę plákáł we dnie y w nocy pobithych corki ludu moiego? Ktoż mię da [Quis dabit me] ná pułfczy gołpoda podrożnym/ á opułfczę lud moy/ y odehydę od nich? *Leop Ier* 9/1, *Is* 27/4; *HistRzym* 126.

B. Zależne (10) :

a. *Bez odpowiednika w zdaniu nadrzędnym [w tym: w antepozycji (3), w postpozycji (3)] (6) :*

a. *Zwykle (3) :* pytał Grzegorz gołpodarzá fwego/ iákoby tho miałto názywano/ á ktożby pánem był tey żiemie. *HistRzym* 34v, 42.

Połączenie: »ktoż to« (1): ále kogofz to chcefz Rátowác w iego nędzy? powiedz oycu śmiele. *CiekPotr* 25.

β. Retoryczne (3) :

1) *W założeniu odpowiedź negatywna: „nikt” w ogóle lub „nikt” oprócz wymienionego* (2) : Powieć że mi Popie tłufty Ktos moze dacz ty odpufty. Albo zgladzić náłze wyny Iedno łam Pan Bog iedyny. *RejKup* k2; Iz ktho miłuie mnie/ tho iefł znák tego/ iz fłow moich fłucha. A ktoż iefł táki vkaż. *RejAp* 8.

2) W założeniu odpowiedź wiadoma i tylko jedna. Pytanie rozłączne dotyczące jednego z dwu (1) : Połány tedy Tbędac od Bogá ná świádectwo/ pytam komuż ie dawał? ábo o kim świádczył? o Boguli [...] czyli o człówieku? *CzechEp* 303.

b. Z odpowiednikiem „to” w zdaniu nadrzędnym [w tym: w antepozycji (3), w postpozycji (1)] (4) :

α. Zwykle (2) : Iakos ia mam wto vmierzić Komuż miedzi wamy wierzyć. *RejKup* i8v; *PaprPan* Q4v.

β. Retoryczne. W założeniu odpowiedź wiadoma i tylko jedna. Pytanie rozłączne dotyczące jednego z dwu (2) : A komuż tedy będziemy więcey wierzyć/ tobie tzłówiekowi/ iáko Duch Święty mowi/ kłámcy/ tzyli Duchowi Bożemu? rośádz to profzę cię? *KrowObr* 183, 56.

2. Względnym (27) :

A. Wprowadza zdanie podmiotowe bez odpowiednika w zdaniu nadrzędnym [w tym: w antepozycji (9), w postpozycji (3)] (12) : *FalZioł* V 45v, 46; Nie ízczeńny íeft na tym y na onym íwiecie, któż nauki á mą(droszi opufzcza). *BielŻyw* 97, 31, 53, 88, 171; *RejWiz* 101; *Leop Ps* 106/43; bo któż tey boginey [!] [Weście] przyflugował/ muíiał w czyítości żyć *HistRzym* 17v, 10v; *CzechRozm* 7.

B. W odniesieniu do zaimka wskazującego albo uogólniającego jako podmiotu lub dopełnienia zdania nadrzędnego wprowadza zdanie podrzędne określające bliżej osobę przez ten zaimek wyrażoną [w tym: w postpozycji (6), w antepozycji (1)] (7) : Nałkromnieyízy íeft ten komuż to czo ma ítadczyć może *BielŻyw* 83, 2, 72, 96; *LibLeg* 10/151; Bogowie te⁸⁰ niedaycie/ bych ia chciał temu źle vczynić/ któż mi nic nie przewinił *HistRzym* 12, 22.

C. W funkcji zaimka nieokreślonego nadaje zdaniu odcień czasowo-warunkowy: *jeśli, gdy ktoś* [w tym: z trybem warunkowym (4); z odpowiednikiem w zdaniu nadrzędnym: *tedy* (2)] (8) : *BierEz* D2; *FalZioł* V 46; Iteż gdyby ktory czo powieðał mąðrego á pożytecznego przykazał aby to młodzienci pilnie w íwe myfli brali, á któżby tego napierwey íłyízeć nie chciał aby mu drugie raz niepowieðano. *BielŻyw* 27; *RejKup* i5; Zbieréie íię wízyscy á íłuchaycie/ któż miedzy nimi opowieðał rzeczy thákowe/ Pan vmiłował go *BibRadz Is* 48/14; *HistRzym* 10v, 22v, 50.

3. Nieokreślony jako podmiot w zdaniu (3) : Ktoż choruię/ á ia nie choruię? któż íię zgaríza/ á mnie to nie pali? [*Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror?*] Ieíli íię potrzebá przechwalác: z krewkości moich przechwalác íię bęðę. *WujNT* 2.Cor 11/29.

Połączenie: »ktoż inszy« (1): mowi [ks. kanonik]: żeby w tym naśieniu niewieścim/ to íeft/ w przyiętym człówieczeńítwie/ któż ínzy miał do końcá zetrzeć głowę wężowá á nie ono íámo naśienie *CzechEp* 293.

4. W funkcji zaimka rzeczownego „coz” wprowadza pytanie niezależne retoryczne (4) : Zátymże rzekł Iezus/ Ku komuż [*Cui PolAnt, Vulg; Czemoż WujNT*] podobno íeft Kroleístwo Boże/ á ku ktorey íe rzeczy przypodobnię? *BibRadz Luc* 13/18; Y záíę rzekł: Komuż [*Cui Vulg, PolAnt; Ku czemoż BibRadz*] przypodobnię kroleístwo Boże? Podobne íeft kwáfowi *WujNT Luc* 13/20; Ktoż tedy nas odłaczy [*Quis ergo nos separabit*] od miłości Chriítuíowey? vtrapienie? czyli vcífk? czyli głóð? czyli nágość? czyli niebefpieczeńístwo? czyli prześláðowanie? czyli miecz? *WujNT Rom* 8/35, *Mar* 4/30.

Cf **KTOLI, KTOŹKOLE, KTOŹKOLI, KTOŹKOLWIEK, KTOŹKOLWIEK BĄDŹ**